

Sektionen för arbetsmarknad
Mia Hemmestad

Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Hemställen om ändring av förordningar angående statlig ersättning för mottagande av och insatser för vissa nyanlända

Sammanfattning

Migrationsverkets ändrade tillämpning av utlänningslagen (2005:716), UtlL, får konsekvenser för landets kommuner och landsting eftersom de inte har rätt till statlig ersättning för en viss grupp som får tidsbegränsade uppehållstillstånd, dvs. dem som får tillstånd enligt 5 kap. 11 § utlänningslagen (2005:716), UtlL. Regeringen måste därför skyndsamt ändra de förordningar som reglerar rätten till statlig ersättning för att säkerställa att bl.a. kommuner inte går miste om ersättning för placeringskostnader för vissa ensamkommande barn.

Migrationsverkets rättsliga ställningstagande

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har fått kännedom om att Migrationsverket, genom ett rättsligt ställningstagande den 7 juli 2016, förtydligat tillämpningen av regelverket i vissa ärenden där det finns praktiska verkställighetshinder.¹ Av det rättsliga ställningstagandet följer att ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 11 § UtlL beviljas i vissa ärenden där det finns praktiska verkställighetshinder som inte är bestående. Detta kan aktualiseras i bl.a. ärenden som rör ensamkommande barn om det är oklart var föräldrarna befinner sig och det inte finns ett ordnat mottagande i hemlandet. Tillståndstiden bör, enligt ställningstagandet, begränsas till 12 månader. SKL har dock fått signaler om att Migrationsverket även beviljar kortare uppehållstillstånd än 12 månader som sträcker sig till dagen då den unge fyller 18 år.

Statlig ersättning för mottagande av asylsökande och personer med uppehållstillstånd

Rätten till statlig ersättning för kostnader avseende asylsökande och personer som fått uppehållstillstånd regleras i bl.a. förordning (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. (asylersättningsförordningen) samt förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningsar (ersättningsförordningen). När det gäller kostnader för hälso- och sjukvård m.m. till asylsökande finns bestämmelser i förordningen (1996:1357) om statlig ersättning för hälso- och sjukvård till asylsökande.

---

¹ Rättsligt ställningstagande angående praktiska verkställighetshinder, SR 25/2016, 2016-07-07

För att kommuner och landsting ska ha rätt till statlig ersättning enligt ersättningsförordningen krävs att den nyanlände har beviljats ett uppehållstillstånd som kan ligga till grund för folkbokföring och att tillståndet beviljats enligt vissa bestämmelser i UtlL.² Upphållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtlL omfattas inte av de tillståndsgrunder som anges i 5-5 a §§ ersättningsförordningen. Ensamkommande barn som beviljas uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 11 § UtlL skrivs ut ur Migrationsverkets mottagningssystem en månad efter att uppehållstillstånd beviljats.³ Efter denna tidpunkt har exempelvis kommunen inte rätt till ersättning för placeringskostnader med stöd av asylersättningsförordningen.⁴

Konsekvensen av att Migrationsverket tillämpar 5 kap. 11 § UtlL som grund för uppehållstillstånd för vissa ensamkommande barn är således att landets kommuner inte får ersättning för bl.a. placeringskostnader för den aktuella gruppen. Även landstingen riskerar att drabbas eftersom de inte har rätt till ersättning för vissa hälso- och sjukvårdskostnader enligt ersättningsförordningen för denna grupp. SKL kan inte se att avsikten, när ersättningsförordningen trädde ikraft, var att kommuner och landsting skulle sakna rätt till statlig ersättning för kostnader avseende den som får uppehållstillstånd pga. praktiska verkställighetshinder. Det ska här betonas att den nyssnämnda förordningen omfattar personer som får uppehållstillstånd enligt 12 kap. 18 § UtlL, vilket avser vissa hinder mot verkställighet som uppkommer i verkställighetsärendet.⁵

Behov av skyndsamma åtgärder

Det är angeläget att regeringen skyndsamt ändrar de förordningar som reglerar rätten till statlig ersättning. Kommuner och landsting ska ha rätt till ersättning även för kostnader avseende den som får uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtlL. I detta arbete måste det säkerställas att rätten till statlig ersättning för vissa kostnader även omfattar gruppen som får kortare tillstånd än 12 månader, dvs. tillstånd som troligen inte kan ligga till grund för folkbokföring. Eftersom Migrationsverket beslutade om det rättsliga ställningstagandet i juli 2016 måste regeringen vidare sörja för att kommuner och landsting får ekonomisk kompensation bakåt i tid för kostnader kopplade till dem som redan beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 11 § UtlL.

---

² 5- 5a §§ ersättningsförordningen

³ 8 § tredje stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

⁴ 7 § asylersättningsförordningen

⁵ 5 § ersättningsförordningen

Sveriges Kommuner och Landsting

Per-Arne Andersson

Avdelningen för utbildning och arbetsmarknad

Germund Persson

Avdelningen för juridik